

Оксана ДЕСЯТНЮК

доктор економічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет,
Тернопіль, Україна, o.desyatnyuk@wupl.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-1384-4240

Олена ПТАЩЕНКО

доктор економічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет,
Тернопіль, Україна, helenavaleriya@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2413-7648

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Вступ. В умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій фінансова безпека підприємств набуває нових особливостей, вимірів і складностей. Цифрові трансформації, які охоплюють усі аспекти економічної діяльності, суттєво змінюють підходи до управління фінансами, створюючи як нові можливості, так і виклики для забезпечення фінансової стабільності та безпеки підприємств. Застосування цифрових технологій дає змогу підприємствам значно підвищити ефективність операцій, знизити витрати, забезпечувати прозорість і контроль над фінансовими потоками, але водночас відкриває нові ризики, такі як кіберзагрози, шахрайство чи недотримання вимог безпеки даних.

Мета – визначити вплив цифрових трансформацій на забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах глобалізації з урахуванням інноваційності та інклюзії.

Результати. В роботі проаналізовано особливості трансформаційних змін, визначено сутність фінансової безпеки в умовах сучасних глобалізаційних і цифрових трансформацій. Визначено тенденції сучасних цифрових трансформаційних змін, їх взаємозв'язок та вплив на фінансову безпеку підприємств, що дало можливість запропонувати методичний підхід щодо врахування такого впливу.

Висновки. Глобалізація та цифровізація економіки вимагають від підприємств постійної адаптації до змін на міжнародних ринках, що також стосується управління фінансовими ресурсами. Цифрові трансформації забезпечують можливість оперативно реагувати на глобальні фінансові коливання та зміни у законодавчому полі, відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової безпеки підприємств в умовах глобалізації, надаючи нові можливості для оптимізації фінансових процесів та управління ризиками. Водночас для ефективного використання цих технологій підприємствам необхідно впроваджувати комплексний підхід до забезпечення захисту своїх фінансових активів і даних.

Ключові слова: інклюзія, інновації, цифрові технології, цифрова економіка, цифрові трансформації, фінансова безпека, фінансове забезпечення, трансформаційні зміни.

Табл.: 4, рис.: 1, бібл.: 16.

Oksana DESYATNYUK

Dr. Sc. (Economics), Prof., West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,
o.desyatnyuk@wunu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-1384-4240

Olena PTASHCHENKO

Dr. Sc. (Economics), Prof., West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,
helenavaleriya@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2413-7648

THE IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATIONS ON ENSURING THE FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Introduction. In the context of globalization and the rapid development of digital technologies, the financial security of enterprises is acquiring new features, dimensions and complexities. Digital transformations, which cover all aspects of economic activity, significantly change approaches to financial management, creating both new opportunities and challenges for ensuring the financial stability and security of enterprises. The use of digital technologies allows enterprises to significantly increase the efficiency of operations, reduce costs, ensure transparency and control over financial flows, but at the same time opens up new risks, such as cyber threats, fraud, or non-compliance with data security requirements.

The purpose of the article is to determine the impact of digital transformations on ensuring the financial security of enterprises in the context of globalization, taking into account innovation and inclusion.

Results. The presented work analyzes the features of transformational changes, defines the essence of financial security in the context of modern globalization and digital transformations. The trends of modern digital transformational changes and their interrelation and impact on the financial security of enterprises were also identified, which made it possible to propose a methodological approach to taking such impact into account.

Conclusions. Globalization and digitalization of the economy require enterprises to constantly adapt to changes in international markets, which also applies to the management of financial resources. Digital transformations provide the opportunity to respond promptly to global financial fluctuations and changes in the legislative field. Therefore, digital transformations play a key role in ensuring the financial security of enterprises in the context of globalization, providing new opportunities for optimizing financial processes and risk management. At the same time, for the effective use of these technologies, enterprises need to implement a comprehensive approach to ensuring the protection of their financial assets and data.

Keywords: inclusion, innovation, digital technologies, digital economy, digital transformation, financial security, financial provision, transformational change.

JEL Classification: A10, F10, F30, G10, G19, G28.

Постановка проблеми. У сучасних трансформаціях сьогодення глобалізація економіки та швидкий розвиток цифрових технологій спричинили значні зміни у всіх сферах підприємницької діяльності. Деякі трансформаційні процеси мають прямий вплив на фінансову безпеку підприємств, оскільки вони змінюють не лише бізнес-моделі, а й способи управління фінансовими потоками, комунікаціями та ризиками. Цифрові трансформації відкривають нові можливості для підвищення ефективності фінансового управління, зокрема завдяки впровадженню інноваційних технологій, таких як блокчейн, хмарні обчислення, штучний інтелект, великі дані та автоматизація фінансових процесів.

Водночас зазначені нововведення не лише створюють можливості для розвитку, а й постають перед підприємствами новими викликами та загрозами. До таких загроз належать кіберзлочинність, порушення конфіденційності даних, шахрайство, а також швидкі зміни на глобальних фінансових ринках, які можуть вплинути на стабільність підприємств. Саме тому в цьому контексті важливо забезпечити баланс між впровадженням цифрових інструментів та стратегіями захисту фінансових ресурсів.

Забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах глобалізації вимагає від менеджменту підприємства адаптації до нових цифрових реалій, оцінки ризиків, що виникають через використання інновацій, та створення ефективних механізмів управління цими ризиками. Цей процес потребує розробки комплексних підходів до управління фінансами з урахуванням новітніх цифрових технологій, що дають змогу мінімізувати негативні наслідки для фінансової стабільності та сприяють сталому розвитку підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика сучасних цифрових

трансформацій сьогодні представлена широким колом досліджень, що свідчить про її актуальність і своєчасність. Впровадження цифрових технологій та доступ до них, а також питання інклюзивності знайшли своє відображення в роботах С. Дідух [1], Н. Захарченко [2], J. Gupta, V. Cornelissen, M. Ros-Tonen [3], J. Liu, K. Loan, S. Mousa, A. Ali, I. Muda, P. Cong, [4], M.-J. Gallego-Losada, A. Montero-Navarro, E. García-Abajo, R. Gallego-Losada, [5], A. Jong, A. Shahriar, F. Shazia [6], E. Pacetti-Garr [7], G. Rauniyar, R. Kanbur [8], A. Ковалев [9], S. Li, G. Chang, R. Zunong [10], J. Mensah [11], D. Mollenkamp [12], M. Rachinger, R. Rauter, C. Müller, W. Vorraber, E. Schirgi [13], L.-Y. Tay, H.-T. Tai, G.-S. Tan [14], A. Telukdarie, A. Mungar [15], U. Thathsarani, W. Jianguo [16] та ін.

Зазначені праці вказують на актуальність та своєчасність поданого на розгляд питання, а динамічні зміни глобального економічного простору сьогодні дають можливість поглибити дослідження окремих складових цієї проблематики.

Мета статті полягає у визначенні впливу цифрових трансформацій на забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах глобалізації з урахуванням інноваційності та інклюзії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформаційні зміни сьогодні торкаються всіх економічних сфер. Так, завдяки автоматизації та використанню аналітики в режимі реального часу компанії можуть швидше реагувати на зміни в фінансовому середовищі, здійснювати більш точні прогнози та ухвалювати стратегічно обґрунтовані рішення. Цифрові рішення дають змогу підприємствам більш ефективно управляти своїми фінансовими потоками, покращувати контроль за витратами, оптимізувати податкові зобов'язання та забезпечувати на-

лежний рівень захисту від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Так, новітні технології, такі як штучний інтелект, блокчейн, аналітика великих даних, створюють умови для покращення управління ризиками, зниження ймовірності фінансових втрат і шахрайства. Водночас цифрові трансформації супроводжуються новими викликами, такими як необхідність забезпечення кібербезпеки, захисту персональних даних та адаптації до змін, які відбуваються в міжнародному фінансовому середовищі. Підприємствам потрібно знайти баланс між інтеграцією інноваційних цифрових інструментів та забезпеченням стабільності фінансової безпеки.

Отже, успішне управління фінансовою безпекою підприємств в умовах глобаліза-

ції вимагає не лише впровадження нових цифрових технологій, а й розробки адаптивних стратегій, які враховують зміни економічних умов.

Спираючись на теоретичні дослідження науковців [1–16], зауважимо, що фінансова безпека підприємств – це особливий стан захищеності фінансових ресурсів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз, які можуть перешкоджати досягненню його стратегічних цілей, забезпечуючи при цьому стабільність, ефективність та стійкий розвиток. Фінансова безпека охоплює низку ключових складових, які разом утворюють комплексний підхід до управління фінансовими ризиками та забезпечення стабільності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Особливості фінансової безпеки підприємств*

Особливість	Характеристика особливості
Фінансова стійкість	Охоплює здатність підприємства ефективно використовувати фінансові ресурси, щоб пережити фінансові кризи, непередбачувані витрати, а також забезпечувати стійке функціонування в довгостроковій перспективі. Фінансова стійкість визначається рівнем ліквідності, достатністю капіталу, співвідношенням боргів і власних ресурсів, а також можливістю швидко реагувати на фінансові виклики
Ліквідність	Стабільний рівень ліквідності забезпечує оперативність у реагуванні на фінансові ризики, забезпечує постійний доступ до ресурсів і підтримує довіру інвесторів, кредиторів та контрагентів
Управління фінансовими ризиками	Охоплює виявлення, аналіз і мінімізацію ризиків, які можуть впливати на фінансову діяльність підприємства
Контроль витрат	Ефективний контроль витрат дає змогу уникати зайвих витрат, підвищувати рентабельність і забезпечувати стабільний фінансовий стан
Інвестиційна діяльність	Ефективна інвестиційна політика передбачає раціональне використання фінансових ресурсів, вкладення в стратегічно важливі проекти, технологічні інновації та нові ринки. Правильний вибір інвестиційних напрямів дає можливість забезпечити довгостроковий розвиток та конкурентоспроможність підприємства
Доступ до фінансування	Включає можливість отримання кредитів, залучення іноземних інвестицій, використання акціонерного капіталу, грантів, лізингових схем та інших джерел фінансування. Стабільний доступ до фінансових ресурсів дає змогу підприємству ефективно функціонувати та адаптуватися до ринкових змін
Кібербезпека та захист інформації	Кіберзагрози, такі як хакерські атаки, крадіжка фінансових даних або збоїв у роботі систем, можуть мати руйнівний вплив на фінансову безпеку підприємства. Забезпечення надійних систем захисту даних та впровадження заходів кібербезпеки є невід'ємною складовою ефективною фінансової безпеки
Стабільність операційної діяльності	Операційна діяльність підприємства охоплює повсякденні фінансові операції. Забезпечення ефективності, прозорості та безперервності операційної діяльності є важливим фактором фінансової безпеки. Оптимізовані бізнес-процеси, мінімізація операційних помилок і забезпечення належного управління постійними витратами дають можливість підтримувати фінансову стабільність підприємства

* Складено на основі [7, 9, 10, 16].

Складові фінансової безпеки підприємств взаємопов'язані та взаємодіють між собою, забезпечуючи ефективний фінансовий захист у мінливих умовах глобалізації та цифровізації. Забезпечення фінансової стійкості вимагає комплексного підходу до управління фінансовими ризиками, контролю витрат, доступу до фінансування, ефективного інвестування, кібербезпеки та стратегічного планування.

Ефективне впровадження цих складових дає підприємствам можливість адаптуватися до глобальних викликів, мінімізувати ризики, забезпечувати стійке функціонування та підвищувати свою конкурентоспроможність на світовому ринку.

Спираючись на [5, 10, 14, 15], зазначимо, що цифрові трансформації – це комплексний процес впровадження цифрових технологій у різні сфери діяльності з метою підвищення ефективності, оптимізації бізнес-процесів, створення нових моделей бізнесу та забезпечення конкурентоспроможності в умовах швидких технологічних змін. Такі зміни є ключовими для адаптації підприємств, організацій і держав до викликів цифрової економіки.

Складові цифрових трансформаційних змін охоплюють різні аспекти, що взаємодіють між собою та забезпечують ефективність у впровадженні цифрових інновацій:

цифрові технології та інфраструктура, організаційні зміни, трансформація бізнес-моделей, трансформація людського капіталу та нові навички, великі дані та аналітика, технологічна співпраця, трансформація екосистем.

Цифрові трансформації є багатограним процесом, що містить технологічні інновації, організаційні зміни, адаптацію бізнес-моделей, підвищення кваліфікації кадрів, ефективне використання даних та співпрацю між учасниками екосистеми. Успішна цифровізація вимагає інтегрованого підходу до всіх цих складових, забезпечуючи ефективне управління змінами, швидку адаптацію до викликів та підвищення конкурентоспроможності.

Отож, доцільно визначити ступінь впливу кожної трансформаційної зміни (табл. 2).

Процес оцінювання було здійснено із залученням 10 експертів, серед яких – фінансисти, керівники підприємств. Засновано метод визначення середнього арифметичного кожної складової впливу; аналіз відповідей відбувався за допомогою методів статистики та математики. Узгодженість експертних оцінок визначали за допомогою коефіцієнта варіації. Оцінювання здійснювали за 5-бальною шкалою, де 5 – найвищий рівень впливу, а 1 – найнижчий.

Таблиця 2

Вплив трансформаційних змін

Трансформаційна зміна	Зважена експертна оцінка	Оцінка рівня впливу
Цифрові технології та інфраструктура	0.87	Високий
Організаційні зміни	0.69	Середній
Трансформація бізнес моделей	0.94	Високий
Трансформація людського капіталу та поява нових навичок	0.91	Високий
Великі дані та аналітика	0,87	Високий
Технологічна співпраця	0,73	Середній
Трансформація екосистем	0,81	Високий

* Складено авторами.

Спираючись на подане вище, зазначимо, що цифрові трансформації визначають сучасний тренд змін у бізнес-середовищі, створюючи не лише нові можливості, а й виклики для фінансової безпеки підприємств, особливо в умовах глобалізації. Цей процес охоплює впровадження новітніх цифрових технологій, які спрощують фінансові операції, покращують ефективність, дають змогу зменшувати ризики, водночас можуть створювати нові загрози, пов'язані з кібербезпекою, нестабільністю технологій, а також адаптацією до швидких змін.

Ключові особливості впливу цифрових трансформацій на фінансову безпеку підприємств подано в табл. 3.

Цифрові трансформації надають значні можливості для підвищення фінансової безпеки підприємств, зокрема через автоматизацію, підвищення прозорості фінансових потоків, ефективний аналіз даних, оптимізацію фінансових ресурсів і покращення доступу до ринків. Однак ці ж трансформації приносять і нові виклики, серед яких ключовими є ризики кібербезпеки, глобалізація, зміна регулятивного середовища та необхідність підвищення кваліфікації персоналу.

Для мінімізації цих загроз необхідний стратегічний підхід до цифрової трансформації, який охоплює комплекс заходів: від посилення кібербезпеки до впровадження аналітики даних, модернізації фінансових

Таблиця 3

Особливі аспекти впливу цифрових трансформацій на фінансову безпеку підприємств*

Аспект	Особливість
Підвищення ефективності фінансового управління через автоматизацію	Цифрові технології дають змогу автоматизувати рутинні фінансові операції, зменшуючи кількість помилок і прискорюючи обробку даних. За допомогою штучного інтелекту та програмного забезпечення, що аналізують фінансові потоки, підприємства можуть оперативніше ухвалювати рішення, що позитивно впливає на фінансову безпеку
Оптимізація доступу до фінансових ресурсів	Цифровізація створює нові канали фінансування, які містять доступ до цифрових платформ, краудфандингу, блокчейн-технологій та інших інноваційних методів залучення капіталу
Підвищення прозорості фінансових потоків	Впровадження цифрових рішень, таких як блокчейн, дає можливість забезпечити прозорість фінансових операцій
Аналіз великих даних (Big Data) для управління ризиками	Цифрові технології допомагають збирати й аналізувати великі об'єми фінансових даних, що дає змогу прогнозувати потенційні фінансові загрози, ефективніше реагувати на зміни ринку та зменшувати фінансові ризики. Аналітика великих даних допомагає підприємствам ефективніше планувати, прогнозувати і контролювати фінансові процеси
Кібербезпека як основа фінансової безпеки	Цифрові трансформації збільшують ризики кіберзагроз. Атаки, пов'язані зі злочинним доступом до фінансових даних, можуть мати руйнівний вплив на фінансову безпеку
Вплив глобалізації на фінансову взаємодію через цифрові канали	Умови глобалізації посилюють необхідність у швидкому, ефективному і безпечному фінансовому обміні між підприємствами на світовому рівні. Цифрові технології допомагають оптимізувати ці транзакції, забезпечуючи доступ до світових ринків. Однак глобалізація створює додаткові ризики, пов'язані з коливаннями валютних курсів, політичними змінами та нестабільністю різних фінансових систем
Цифрові платформи	Цифровізація сприяє доступу до фінансових послуг для малих та середніх підприємств, які можуть залучати інвестиції через цифрові платформи. Це значно розширює можливості фінансового розвитку, але водночас вимагає належної організаційної адаптації та відповідності регулятивним вимогам
Регуляторні виклики	Цифрові трансформації вимагають адаптації фінансових регуляцій до новітніх умов

* Складено на основі [3, 5, 6, 8, 10, 11].

інструментів, забезпечення ефективного управління ризиками та інноваційного підходу до фінансового планування. Такі дії допоможуть підприємствам не лише забезпечити фінансову безпеку, а й підвищити свою адаптивність, стійкість і конкурентоспроможність у глобалізованому світі.

Спираючись на зазначене вище, наведемо тенденції сучасних цифрових трансформаційних змін: інтеграція штучного інтелекту та автоматизації, використання блокчейн-технологій, розвиток аналітики великих баз даних, кібербезпека, цифрові платформи, фінансова інклюзія, цифрова інклюзія, глобалізація та цифрові канали фінансової взаємодії, адаптація регулятивного середовища до цифровізації.

Цифрові трансформації тісно взаємодіють із фінансовою безпекою підприємств, оскільки вони створюють як нові можливості, так і ризики (табл. 4).

Виявлення основних тенденцій цифрових трансформаційних змін і розуміння їх впливу на фінансову безпеку підприємств дає змогу створити методичний підхід, що враховує виклики та можливості, пов'язані з цифровізацією.

На рис. 1 подано основні складові методичного підходу щодо врахування впливу цифрових трансформацій на фінансову безпеку підприємств.

Сучасні тенденції цифрових трансформаційних змін, такі як штучний інтелект, блокчейн, аналітика даних, кібербезпека та глобалізація, створюють як можливості, так і виклики для фінансової безпеки підприємств. Запропонований методичний підхід дає змогу систематично враховувати вплив цифровізації на фінансові ризики, мінімізувати загрози та максимально використовувати нові можливості, що виникають у цифровому середовищі.

Висновки. Отже, цифрові трансформації є ключовим фактором, який визначає здатність підприємств забезпечувати фінансову безпеку, ефективно функціонувати в глобалізованому економічному середовищі та підвищувати свою конкурентоспроможність на світовому ринку.

Цифрові трансформації значно впливають на забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах глобалізації, створюючи як нові можливості, так і виклики. Сучасні технології, такі як цифровізація, блокчейн, штучний інтелект, аналітика великих даних та автоматизація, дають можливість підприємствам підвищувати ефективність фінансового управління, оптимізувати витрати, покращувати прозорість фінансових потоків та мінімізувати ризики.

Також цифрові трансформації забезпечують швидший доступ до глобальних ринків, покращують процеси обміну інформа-

Таблиця 4

Можливості та ризики цифрових трансформацій*

Можливості	Ризики
Оптимізація витрат через автоматизацію	Зростання кіберзагроз та втручання у фінансові операції
Покращення прозорості фінансових потоків завдяки блокчейн-технологіям	Нестача технологічної компетенції у персоналу
Зменшення фінансових ризиків через аналітику великих даних	Нестабільність інноваційних технологій
Покращення доступу до інвестиційних ресурсів через цифрові платформи	Складнощі у забезпеченні відповідності новим регулятивним вимогам

* Систематизовано авторами.

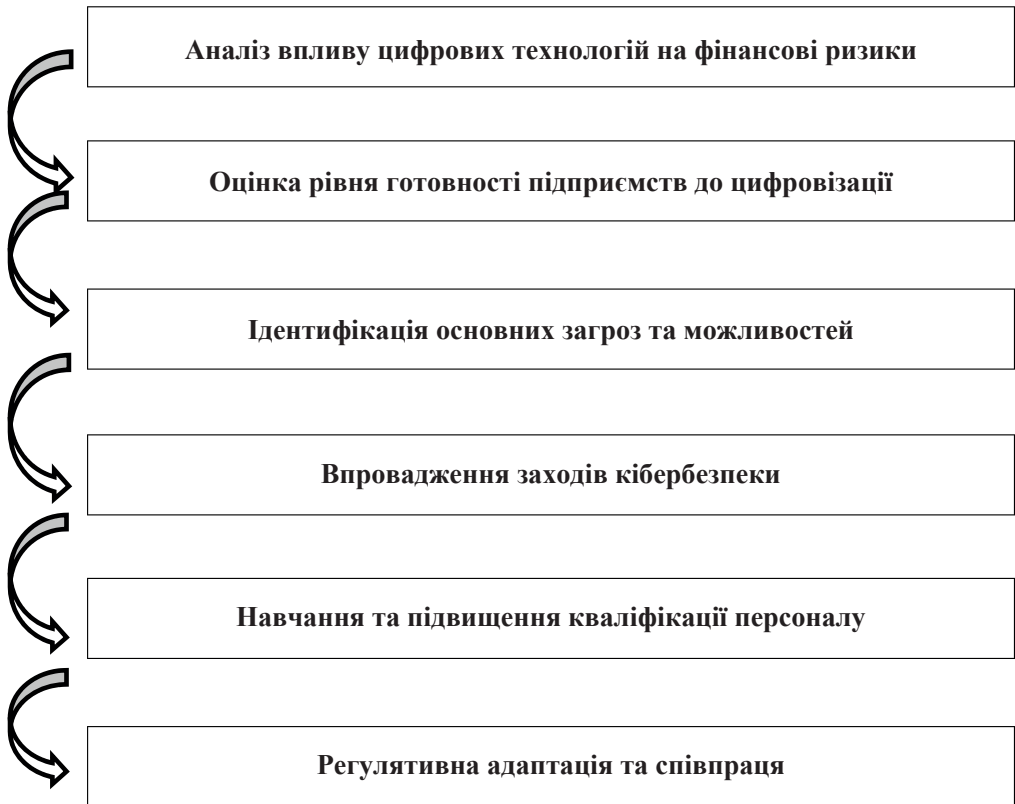

Рис. 1. Складові методичного підходу щодо впливу цифрових трансформацій на фінансову безпеку підприємства*

* Побудовано авторами.

цією, прискорюють адаптацію до швидких змін та допомагають ефективніше реагувати на фінансові загрози. Однак разом із перевагами виникають і виклики, такі як ризики кібербезпеки, необхідність відповідності регулятивним вимогам, нерівномірний доступ до технологій та цифрові розриви між підприємствами.

Тому для забезпечення фінансової безпеки в умовах цифровізації та глобалізації важливо, щоб підприємства впроваджували сучасні технологічні рішення, посилювали заходи кібербезпеки, модернізували інфраструктуру та забезпечували безперервне навчання персоналу. Держава та міжнародні інституції також повинні спри-

яти адаптації підприємств до цифрових викликів через підтримку регуляторних ініціатив, фінансових програм та інфраструктурних інвестицій.

Список використаних джерел

1. Дідух С.М. Протиріччя концепції інклюзивного розвитку та напрямки їх вирішення. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 171–175.
2. Захарченко Н.В. Фінансова інклюзія для підвищення добробуту населення та економічного зростання держави. *Фінанси України*. 2020. № 6. С. 105–116.
3. Gupta J., Cornelissen V., Ros-Tonen M. *Inclusive development. Encyclopedia of Global En-*

Environmental Governance and Politics. Cheltenham, 2015. P. 35–44.

4. Liu J., Loan K., Mousa S., Ali A., Muda I., Cong P. Sustainability and natural resources management in developed countries: The role of financial inclusion and human development. *Resources Policy*. 2023. Vol. 80. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.103143>.

5. Gallego-Losada M.-J., Montero-Navarro A., García-Abajo E., Gallego-Losada R. Digital financial inclusion. Visualizing the academic literature. *Research in International Business and Finance*. 2023. Vol. 64. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101862>.

6. Jong A., Shahriar A. Z., Shazia F. Reaching out to the unbanked: The role of political ideology in financial inclusion. *Journal of International Money and Finance*. 2022. Vol. 126. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2022.102678>.

7. Pacetti-Garr E. The five characteristics of an inclusive economy: getting beyond the equity growth dichotomy. Rockefeller Foundation. 2016. URL : <https://www.rockefellerfoundation.org/blog/fivecharacteristics-inclusive-economy-getting-beyond-equity-growth-dichotomy/>.

8. Rauniyar G., Kanbur R. Inclusive development: two papers on conceptualization. Application and the ADB Perspective. Working Papers 57036. Cornell University, 2010. 46 p.

9. Kovalev A. A. International economic security in the modern era of the clash of civilizations: problem of conceptualization. *Theoretical and Applied Economics*. 2020. № 2. P. 61–74. DOI: [10.25136/2409-8647.2020.2.29842](https://doi.org/10.25136/2409-8647.2020.2.29842). URL : https://en.nbpublish.com/library_read_article.php?id=29842.

10. Li S., Chang G., Zunong R. Does regional digital economy development influence green investment? *Innovation and Green Development*. 2023. № 2. DOI: [10.1016/j.igd.2023.100053](https://doi.org/10.1016/j.igd.2023.100053).

11. Mensah J. Sustainable development: Meaning, history, principles, pillars, and implications for human action. *Literature Review*. 2019.

URL : <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/23311886.2019.1653531?needAccess=true>.

12. Mollenkamp D. T. Economic security. 2022. August 31. URL : <https://www.investopedia.com/economic-security-5213404>.

13. Rachinger M., Rauter R., Müller C., Voraber W., Schirgi E. Digitalization and its influence on business model innovation *Journal of Manufacturing Technology Management*. 2019. № 30. P. 1143–1160 (Scopus). DOI: [10.1108/JMTM-01-2018-0020](https://doi.org/10.1108/JMTM-01-2018-0020).

14. Tay L.-Y., Tai H.-T., Tan G.-S. Digital financial inclusion: A gateway to sustainable development. *Heliyon*. 2022. Vol. 8. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09766>.

15. Telukdarie A., Mungar A. The impact of digital financial technology on accelerating financial inclusion in developing economies. *Procedia Computer Science*. 2023. Vol. 217. P. 670–678. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2022.12.263>

16. Thathsarani U. S., Jianguo W. Do digital finance and the technology acceptance model strengthen financial inclusion and SME performance? *Information*. 2022. Vol. 13. P. 390. <https://doi.org/10.3390/info13080390>.

References

1. Didukh, S.M. (2020). *Protyrichchia kontseptsii inkluzyivnoho rozvytku ta napriamky yikh vyrishennia* [Contradictions of the concept of inclusive development and directions for their resolution]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, 42, 171–175 [in Ukrainian].

2. Zakharchenko, N.V. (2020). *Finansova inkluziia dlia pidvyshchennia dobrobutu naseleння ta ekonomichnoho zrostantia derzhavy* [Financial inclusion to improve the well-being of the population and economic growth of the state]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, 6, 105–116 [in Ukrainian].

3. Gupta, J., Cornelissen, V., Ros-Tonen, M. (2015). *Inclusive development*. *Encyclopedia of Global Environmental Governance and Politics*. Cheltenham.

4. Liu, J., Loan, K., Mousa, S., Ali, A., Muda, I., Cong, P. (2023). Sustainability and natural resources management in developed countries: The role of financial inclusion and human development. *Resources Policy*, 80. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.103143>.
5. Gallego-Losada, M.-J., Montero-Navarro, A., Garcia-Abajo, E., Gallego-Losada, R. (2023). Digital financial inclusion. Visualizing the academic literature. *Research in International Business and Finance*, 64. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101862>.
6. Jong, A., Shahriar, A. Z., Shazia, F. (2022). Reaching out to the unbanked: The role of political ideology in financial inclusion. *Journal of International Money and Finance*, 126. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2022.102678>.
7. Pacetti-Garr, E. (2016). The five characteristics of an inclusive economy: getting beyond the equity growth dichotomy. Rockfeller Foundation. Available at: <https://www.rockefellerfoundation.org/blog/fivecharacteristics-inclusive-economy-getting-beyond-equity-growth-dichotomy/>.
8. Rauniyar, G., Kanbur, R. (2010). Inclusive development: two papers on conceptualization. *Application and the ADB Perspective*. Working Papers 57036. Cornell University, 46.
9. Kovalev, A. A. (2020). International economic security in the modern era of the clash of civilizations: problem of conceptualization. *Theoretical and Applied Economics*, 2, 61–74. DOI: 10.25136/2409-8647.2020.2.29842. Available at: https://en.nbpublish.com/library_read_article.php?id=29842.
10. Li, S., Chang, G., Zunong, R. (2023). Does regional digital economy development influence green investment? *Innovation and Green Development*, 2. DOI: [10.1016/j.igd.2023.100053](https://doi.org/10.1016/j.igd.2023.100053).
11. Mensah, J. (2019). Sustainable development: Meaning, history, principles, pillars, and implications for human action. *Literature Review*. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/023311886.2019.1653531?needAccess=true>.
12. Mollenkamp, D. T. (2022). Economic security. (August 31). Available at: <https://www.investopedia.com/economic-security-5213404>.
13. Rachinger, M., Rauter, R., Müller, C., Vorraber, W., Schirgi, E. (2019). Digitalization and its influence on business model innovation. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 30, 1143–1160 (Scopus). DOI: [10.1108/JMTM-01-2018-0020](https://doi.org/10.1108/JMTM-01-2018-0020).
14. Tay, L.-Y., Tai, H.-T., Tan, G.-S. (2022). Digital financial inclusion: A gateway to sustainable development. *Heliyon*, 8. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09766>.
15. Telukdarie, A., Mungar, A. (2023). The impact of digital financial technology on accelerating financial inclusion in developing economies. *Procedia Computer Science*, 217, 670–678. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2022.12.263>.
16. Thatthasrani, U. S., Jianguo, W. (2022). Do digital finance and the technology acceptance model strengthen financial inclusion and SME performance? *Information*, 13, 390. <https://doi.org/10.3390/info13080390>.